

Vaksinasjon av pasienter med allergi

Vi har med interesse lest Hanne Nøklebys gjennomgang av vaksiner hos allergikere i Tidsskriftet nr. 23/2003 (1). Hovedbudskapet er vi helt enige i – at alvorlige allergiske reaksjoner på vaksiner er sjeldne, og at vasovagale reaksjoner er langt hyppigere og ofte blir mistolket som anafylaktisk reaksjon. Vi skulle imidlertid ønsket det var blitt enda tydeligere presisert at de aller fleste barn med kjent eggallergi skal vaksineres på vanlig måte på helsestasjon og ikke behøver å henvises til barneavdeling eller barneallergolog. Slik praksis er mange steder i landet i dag, blir barn med eggallergi ikke vaksinert på helsestasjonen, og ettersom tilgangen på allergologisk service er mangelfull, blir unødvendig mange barn gående uvaksinert i lengre tid.

Det er rapportert svært få alvorlige vaksinerereaksjoner, og det er vanskelig å se av litteraturen at det er rapportert alvorlige reaksjoner som med stor grad av sikkerhet skyldes eggallergi (2, 3). På den annen side er det mye som tyder på at overfølsomhet mot gelatin kan være en større grunn for varsomhet ved vaksiner (4). På Voksen-toppen gir vi MMR-vaksiner til alle barn som ikke er vaksinert på hjemstedet grunnet eggallergi, og vi har ikke sett alvorlige vaksinerereaksjoner. Etter vår mening kan barn med eggallergi trygt vaksineres på helsestasjonen, men vi har anbefalt at lege er til stede når allergikere vaksineres, kanskje først og fremst med tanke på mulige reaksjoner på gelatin.

Ragnhild Halvorsen

Morten Pettersen

Voksen-toppen
Rikshospitalet

Litteratur

1. Nøkleby H. Vaksinasjon av pasienter med allergi. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 3400–1.
2. Freigang B, Jadavji TP, Freigang DW. Lack of adverse reactions to measles, mumps and rubella vaccine in egg-allergic children. Ann Allergy 1994; 73: 486–8.
3. Aickin R, Hill D, Kemp A. Measles immunisation in children with allergy to egg. BMJ 1994; 309: 223–5.
4. Pool V, Braun MM, Kelso JM, Mootrey G, Chen RT, Yunginger JW et al. Prevalence of anti-gelatin IgE antibodies in people with anaphylaxis after measles-mumps rubella vaccine in the United States. Pediatrics 2002; 110: e71.

H.M. Nøkleby svarer:

Jeg takker for kommentarer til artikkelen om vaksiner av pasienter med allergi (1). Jeg er helt enig i at alvorlige vaksinerereaksjoner på grunn av allergi mot egg er uhyre sjelden. Så å si alle barn bør kunne vaksineres på helsestasjonen. De få man bør være spesielt oppmerksom på, er de barna som allerede omkring ett års alder har hatt alvorlige straksallergisk/anafylaktisk reaksjoner, ikke de som har reagert på egg.

Dette var tydeligvis ikke godt nok presisert i artikkelen.

Hanne M. Nøkleby

Nasjonalt folkehelseinstitutt

Litteratur

1. Nøkleby H. Vaksinasjon av pasienter med allergi. Tidsskr Nor Lægeforen 2003; 123: 3400–1.

Misbrukere og medisiner

Undertegnede jobber med unge og rus i en kommune i Norge. Jeg har kontakt med leger, fordi de unge går dit med sine problemer, som de ikke relaterer til begynnende ruskarriere. Legen skriver ut medikamenter for plagene, medikamenter som ofte ikke virker. Så ber de unge om B-preparater. Legene sier at de har for lite kunnskaper. Derfor tillater jeg meg å skrive litt om de unges problemer når de ruser seg.

Både hasj og sentralstimulerende midler gir psykiske lidelser som panikkangst og paranoide trekk. Forskjellen på hasj og sentralstimulerende er at hasj sitter mye lenger i kroppens fettvev og gir en lengre fysisk abstinensperiode. De første 12 dagene er det smerter i muskler, mage og ledd, hodepine, nedsatt allmenntilstand og irritabilitet. De resterende dager og uker er det mye selvransakelser som gir angst og depresjoner, til dels suicidale tanker. Brukere av amfetamin kan også bli svært aggressive, og voldelige handlinger kan bli utløst av bagateller. Ecstasy fører til økt puls, blodtrykk og kroppstemperatur. Dette kan bli en så stor belastning på hjerte og kretsløp at man dør av hjerteinfarkt eller hjerneblødning

En bivirkning av rusmidler svært få unge er forberedt på, er nedsatt seksuell evne. I begynnelsen av ruskarrieren er det mange som har både evne og lyst utover det normale, spesielt gjelder dette ecstasybrukere. Etter hvert avtar evnen, men noen sentralstimulerende midler virker slik at lysten er i behold. Gutter kan da gå til lege for å få Viagra. I sommer kom det en rapport fra Danmark om samtidig bruk av Viagra og ecstasy.

«Pillene blir brukt sammen med amfetamin eller ecstasy fordi når man er høy på de stoffer, har man en kolossal sexlyst. Men på grunn av stoffene er selv ikke unge menn i stand til å få reising,» sier spesiallege i psykiatri ved psykiatrisk avdeling på Hvidovre Hospital, Henrik Rindom. Denne kombinasjonen belaster hjertet voldsomt. Man kan da få hjerteslag og en reising som fortsetter i timevis og gir store smerter. Dette kan ende med hjertestans. De fleste tilfeller som er registrert, har inntruffet etter voldsomme anstrengelser, men mange unge i dag er underernært og det skal ikke så mye til før belastningen blir for stor.

Det er mulig at unge mennesker som har problemer med å følge opp jobb/skole eller som har angstproblemer eller smerter

i kroppen, bruker rusmidler ukentlig. Plagene kan tilskrives andre årsaker. Mange unge sliter med angst og uro over utviklingen og fremtiden, uten at de dermed bruker rusmidler. Jeg håper vi voksne vil bli mer lydhøre for de unges små og store problemer og tar oss tid til å høre på dem og se dem før vi antar noe som helst... og gir en pille mot det.

Siv Gunhild Grøneng

Modum

Egenandeler for telefon

Jeg har arbeidet 22 år som allmenlege i Distrikts-Norge.

Jeg har vært både landsbylege og småbylege.

Jeg har brent for mitt fag.

Jeg har trodd på allmenmedisinens idealer.

Jeg har trodd på samfunnsmedisinen.

Jeg har trodd på at staten og Den norske lægeforening forvaltet fornøft og etikk.

Jeg har trodd på fastlegereformen.

Jeg har trodd på kommunikasjon mellom lege og pasient.

Jeg har trodd på at penger alene ikke skal styre kontakten mellom lege og pasient.

Jeg har trodd på lavterskeltilbud for mennesker som trenger trøst, lindring og omsorg.

Jeg har trodd på etikk, fornøft og god medisinsk kunnskap og forvaltning.

Jeg har vært lojal mot lover, avtaler og regler.

Nå er jeg bare trist, opprørt, fortvilet og forbannet!

Jeg har mistet troen på Den norske lægeforening, staten og Stortinget som har forvaltet og skrevet under på denne uanstendighetens avtale!

Jeg har mistet illusjoner!

Jeg ser at mine allmenmedisinske idealer endelig legges døde!

Jeg ser at kontakt mellom lege og pasient handler om penger og regninger!

Jeg vil sammen med pasienten erfare at ord, trøst, lindring, omsorg og kontakt er regninger!

Jeg vil erfare at jeg ikke lenger er lege, men regningsutsteder og gebyrforskriver!

Jeg er oppgitt!

Jeg er for første gang på 23 år flau over å være lege og medlem av Legeforeningen!

Hvorfor ble jeg ikke patolog?

Da hadde jeg sluppet å kommunisere med pasientene mine.

Jeg hadde sluppet å ringe og spørre hvordan de hadde det.

Jeg hadde sluppet å høre deres søken etter lindring og trøst for så å sende regning.

Jeg hadde sluppet å påføre gebyrer.

Morten Bain

Svolvær